



## HOTĂRÎRE

privind controlul constituționalității unei sintagme din art.2 alin.(3) lit.g) din Legea nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994 “Privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte”, cu modificările și completările ulterioare

nr.15 din 05.06.2007

*Monitorul Oficial nr.82-85/13 din 15.06.2007*

\* \* \*

### În numele Republicii Moldova,

Curtea Constituțională în componența:

Dumitru PULBERE - președinte

Alina IANUCENCO - judecător

Elena SAFALERU - judecător-raportor

Valeria ȘTERBEȚ - judecător

Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Victoria Botnariuc, reprezentanților permanenți al Parlamentului, Ion Mîțu, și al Guvernului, Nicolae Eșanu, la Curtea Constituțională, în lipsa reprezentantului legal citat al Frațiunii parlamentare a Partidului Popular Creștin Democrat, autorul sesizării, călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a) și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității unei sintagme din art.2 alin.(3) lit.g) din Legea nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994 “Privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte”, cu modificările și completările ulterioare.

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Frațiunii parlamentare a Partidului Popular Creștin Democrat, depusă la 8 decembrie 2006, în conformitate cu prevederile art.24 și art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.38 și art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 18 decembrie 2006 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond.

Examinînd materialele dosarului, punctele de vedere comunicate de Parlament, Președintele Republicii Moldova, Guvern, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Stat pentru Problemele Cultelor, Academia de Administrare Publică de pe lîngă Președintele Republicii Moldova, Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a Universității de Stat din Moldova, Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moldova, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor și argumentele expuse de participanții la proces, Curtea Constituțională

### a constatat:

1. La 9 noiembrie 1994 Parlamentul a adoptat Legea nr.273-XIII “Privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte”<sup>1</sup> (în continuare - Legea nr.273-XIII).

<sup>1</sup> M. O., 1995, nr.9, art.89

Prin Legea nr.1568-XIII din 26 februarie 1998<sup>2</sup>, articolul 2 din Legea nr.273-XIII a fost completat cu alineatul (3) cuprinzînd categoriile titularilor de pașapoarte diplomatice.

<sup>2</sup> M. O., 1998, nr.36-37, art.244

Potrivit prevederii cuprinse în art.2 alin.(3) lit.g) din lege, pașapoarte diplomatice se eliberează Președintelui și judecătorilor Curții Constituționale, Președintelui și vicepreședinților Curții Supreme de Justiție, Procurorului General, Președintelui Curții de Conturi, Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove.

2. În opinia semnatarilor sesizării, sintagma “Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove”, cuprinsă în art.2 alin.(3) lit.g) din Legea nr.273-XIII, contravine art.16, art.31 alin.(4) din Constituție, art.26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966.

În sesizare se menționează că, prin acordarea pașaportului diplomatic, Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove i se pune în sarcină exercitarea, în numele statului, a unor funcții oficiale peste hotare, pe când, conform Constituției, cultele religioase sînt autonome și separate de stat.

Autorul obiecției de neconstituționalitate consideră prevederea respectivă discriminatorie, fiindcă favorizează conducătorul unui cult religios, în raport cu alte culte religioase recunoscute și înregistrate în Republica Moldova, încălcînd astfel principiul constituțional al egalității tuturor persoanelor în fața legii.

3. Examinînd prevederea contestată prin prisma normelor constituționale, Curtea reține următoarele.

Legea nr.273-XIII, cu modificările ulterioare, stipulează tipurile, întrebuintarea, descrierea, termenele de valabilitate, modul de eliberare și ridicare a actelor de identitate.

Potrivit legii, actele de identitate din sistemul național de pașapoarte sînt toate tipurile de pașapoarte, de buletine de identitate, permisele de ședere, documentele de călătorie (art.1 alin.(1)). Aceste acte se consideră proprietate de stat (art.1 alin.(2)).

Unul din principalele acte de identitate care se eliberează cetățenilor Republicii Moldova este pașaportul.

Art.2 alin.(1) din Legea nr.273-XIII stipulează că pașaportul cetățeanului Republicii Moldova și pașaportul pentru apatrizi se eliberează cetățenilor și apatrizilor pentru ieșire și intrare în Republica Moldova.

Baza juridică pentru eliberarea buletinului de identitate și pașaportului o constituie art.27 din Constituție, care garantează oricărui cetățean al Republicii Moldova dreptul la libera circulație în țară, dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

În conformitate cu art.2 alin.(2) din Legea nr.273-XIII, pașaportul diplomatic se eliberează cetățenilor Republicii Moldova pentru ieșire și intrare în Republica Moldova în vederea îndeplinirii unor misiuni diplomatice și consulare sau altor funcții oficiale peste hotare.

Îndeplinirea misiunilor diplomatice și consulare, după cum decurge din convențiile de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961<sup>3</sup> și cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963<sup>4</sup> și din Legea nr.761-XV din 27 decembrie 2001 “Cu privire la serviciul diplomatic”<sup>5</sup>, constă în activitatea instituțiilor diplomatice și consulare ale Republicii Moldova în ansamblul lor și a personalului angajat în aceste instituții, abilitate să promoveze politica externă a Republicii Moldova, inclusiv relațiile ei economice externe și raporturile cu statele lumii și organisme internaționale, atît în cadrul frontierelor sale, cît și în afara lor.

<sup>3</sup> Tratatul internațional, 1998, vol.4, pag.37

<sup>4</sup> Ibidem, pag.7

<sup>5</sup> M.O., 2002, nr.20, art.80

Prevederea legală ce ține de îndeplinirea altor atribuții oficiale peste hotare presupune exercitarea de către cetățenii Republicii Moldova, în numele statului, a unor funcții de interes național și de interes public.

În conformitate cu principiul suveranității, fiecare stat decide de sine stătător asupra categoriilor de persoane deținătoare de pașapoarte diplomatice.

În această ordine de idei Curtea observă că, la stabilirea categoriilor de persoane cărora li se eliberează pașapoarte diplomatice, legiuitorul a aplicat nu numai criteriul îndeplinirii unor misiuni diplomatice și consulare sau a altor funcții oficiale peste hotare (art.2 alin.(2) din Legea nr.273-XIII), ci și criteriul oportunității.

Astfel, conform art.2 alin.(3) lit.e), lit.m), lit.n), lit.p) din Legea nr.273-XIII, de pașapoarte diplomatice beneficiază și unele persoane care nu exercită misiuni diplomatice și consulare și nici alte funcții oficiale peste hotare: soțiile (soții) Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului, Prim-ministrului și ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene, membrii familiilor personalului diplomatic și consular al misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare și pe lîngă organisme internaționale, cetățenii Republicii Moldova care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, Președinte al Parlamentului, Prim-ministru, soțiile și copiii minori, care domiciliază

împreună cu cetățenii Republicii Moldova, care dețin funcția de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului din partea Republicii Moldova, în perioada exercitării acestei funcții.

4. Dispoziția legală privind acordarea pașaportului diplomatic Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove este o expresie a sprijinului oferit de către stat Bisericii tradiționale ortodoxe în vederea încurajării și facilitării îndeplinirii funcțiilor sale, inclusiv pentru desfășurarea peste hotare a activității în domeniile prevăzute de legislația cu privire la culte, și nu constituie o imixtiune în activitatea religioasă a cultelor, deci, nu atinge principiul constituțional privind autonomia cultelor, stipulat de art.31 din Constituție.

Constituția, consacrand în art.31 alin.(4) separarea cultelor religioase de stat, le garantează autonomia, dar, în același timp, obligă statul să sprijine cultele, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în aziluri și în orfeline.

Principiul constituțional al libertății conștiinței este preluat în art.32 din Legea despre culte nr.979-XII din 24 martie 1992<sup>6</sup>. Potrivit art.34 din lege, statul este dator să încurajeze și să sprijine activitatea socială, morală, culturală și de caritate a cultelor.

---

<sup>6</sup> Monitor, 1992, nr.3, art.70

Organul de stat, care asigură relațiile statului cu toate cultele, comunitățile și asociațiile religioase din Republica Moldova, este Serviciul de Stat pentru Problemele Cultelor (în continuare - Serviciul). Serviciul activează conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.201 din 25 februarie 2003<sup>7</sup>.

---

<sup>7</sup> M.O., 2003, nr.30-33, art.216

Curtea Constituțională observă, în corelație cu obiectul sesizării, că una din sarcinile de bază ale Serviciului este favorizarea participării cultelor înregistrate la mișcările și forumurile religioase internaționale legale, susținerea relațiilor cu cultele religioase internaționale și organizațiile religioase de peste hotare. Potrivit pct.5 alineatul 18 din Regulament, Serviciul, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, sprijină cultele în inițierea și desfășurarea unor acțiuni în plan extern și de promovare a relațiilor între cultele din Republica Moldova și cele de peste hotare, precum și în organizarea și funcționarea comunităților religioase ale conaționaliilor din străinătate.

În context, Curtea opinează că principiul separării de stat a cultelor religioase nu poate fi examinat în mod unilateral, necesitând o abordare complexă, în special sub aspectul colaborării între stat și culte.

Așadar, prin eliberarea pașaportului diplomatic, statul nu atribuie Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove îndeplinirea unor funcții oficiale peste hotare.

5. Argumentele din sesizare, potrivit cărora prin prevederea cuprinsă în art.2 alin.(3) lit.g) din Legea nr.273-XIII se încalcă principiul constituțional al egalității tuturor în fața legii (art.16 din Constituție), precum și dispozițiile art.26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966<sup>8</sup>, Curtea le consideră nefondate pentru următoarele considerente.

---

<sup>8</sup> Tratatate internaționale, 1998, vol.1, pag.30

Dreptul la pașaport diplomatic nu este un drept fundamental, consfințit de Constituție, ci un drept subiectiv, prevăzut de Legea nr.273-XIII.

Obiecțiile din sesizare referitoare la caracterul discriminatoriu al prevederii nu corelează cu presupusa încălcare a principiului constituțional al egalității tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

Întrucât discriminare înseamnă “diferențiere restrictivă de drepturi”<sup>9</sup>, Curtea Constituțională constată lipsa acestui viciu în prevederea contestată. Or, prevederea legală nu privează alte persoane, din considerente religioase, de un drept civil sau politic consacrat de pactul internațional invocat în sesizare, ci denotă că statul, în temeiul art.31 alin.(4) din Constituție, oferă sprijin cultului care reprezintă convingerile religioase ale majorității cetățenilor țării.

---

<sup>9</sup> Vezi “Noul dicționar universal al limbii române”, 2006, Editura “Litera internațional”, București, Chișinău, pag.388

6. După cum s-a menționat anterior, stabilirea expresă a titularilor pașapoartelor diplomatice este prerogativa exclusivă a Parlamentului, el fiind în drept să extindă sau să reducă lista acestora, atunci când consideră necesar.

Prevederea legală, prin care Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove devine titular al pașaportului diplomatic, nu oferă oarecare facilități Bisericii Ortodoxe a Moldovei și nu îngrădește drepturile altor culte, care, prin Constituție, se bucură de sprijinul statului.

Avînd în vedere argumentele expuse, Curtea Constituțională apreciază sintagma “Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove” din art.2 alin.(3) lit.g) din Legea nr.273-XIII drept conformă prevederilor art.16 alin.(2), art.34 alin.(4) din Constituție, precum și art.26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.61, art.62 și art.68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

#### **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se recunoaște constituțională sintagma “Mitropolitului Chișinăului și al întregii Moldove” din art.2 alin.(3) lit.g) din Legea nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994 “Privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte”, cu modificările și completările ulterioare.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

**PREȘEDINTELE  
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

**Dumitru PULBERE**

**Chișinău, 5 iunie 2007.  
Nr.15.**